

O NECROPOLĂ DIN SEC. VI – V A. CHR. LA ISACCEA*

Gavrilă Simion

Construcția magistralei conductei de gaz metan: „Rusia – Turcia și alte țări” a determinat ca în 1987 să se realizeze o serie de intervenții arheologice pe traseul ei¹.

O primă intervenție s-a efectuat asupra unui sit din vecinătatea stației de gaz-metan. Acesta a fost depistat pe o mică platformă a versantului din sudul stației amintite, unde, în arătura dintre rândurile de pomi fructiferi, la suprafața solului, au apărut fragmente de la vase lucrate la roată din perioada romană (Fig. 1 și Fig. 3/1).

Intervenția a avut ca rezultat o serie de descoperiri care ni se prezintă sub forma unor mici platforme de fragmente ceramice și de material tegular, precum și a unor complexe închise: gropi și morminte, fără a se marca în stratigrafia solului existența unor nivele de cultură. De asemeni, nu putem vorbi nici de semnele vreunei delimitări a sitului prin existența unor valuri sau șanțuri de apărare. În această situație, nu excludem ideea că pentru perioada romană am putea avea de-a face aici cu vestigiile unei ferme de tip *villa rustica*.

Celelalte descoperiri, ce vor constitui subiectul comunicării de față, se referă la existența unei necropole de la sfârșitul epocii hallstattiene.

Cercetarea platformei amintite s-a făcut prin realizarea a 12 șanțuri (numerotate de la S_I la S_{XII}), cu o suprafață de 765 mp. Secțiunile respective fiind trasate doar printre rândurile de pomi, nu se poate afirma că săpătura noastră a reușit să investigheze toată zona aferentă acestui obiectiv care măsoară o suprafață apreciată la cca. 1500 mp. Lățimea tuturor șanțurilor a fost de 1,50 m, iar lungimea a variat de la 30 m (S_I – S_{VII} și S_{XII}), la 45 m (S_{VIII}) și 50 m (S_{IX} - S_X). O singură secțiune a ajuns la 125 m lungime (S_{XI}) (Fig. 2 și Fig. 3/2-4).

În suprafața săpată a celor 12 secțiuni au fost descoperite 27 morminte, din care unele în stare de conservare corespunzătoare, dar cele mai multe slab conservate. O parte din morminte păstrau schelete *in situ*, altele erau deranjate de lucrările agricole. Inventarul funerar îl prezentăm în rândurile de mai jos:

- m₁ - descoperit în S_I. Se înscrie ca mormânt de inhumăție, din care s-au păstrat foarte puține oase, el fiind deranjat de lucrările agricole. În jurul lui s-au găsit câteva fragmente ceramice cu aspect atipic (Fig. 4/1);
- m₂ - descoperit în apropierea lui m₁, în stratigrafia peretelui de vest al S_I. Scheletul se afla în poziție decubit dorsal, cu brațele pe lângă corp și orientat NE-SV². Lungimea scheletului măsura 1,73 m. La vârful piciorului stâng, lateral, a fost așezată o lespede de piatră, de formă dreptunghiulară cu suprafața de 23 / 15 cm. În continuarea ei s-au găsit fragmente ceramice de la un vas în formă de castron, lucrat cu mâna. Pereții sunt bine neteziți, de culoare gri, iar buza este lată și evazată (Fig. 4/2);

* Cercetarea sitului s-a realizat de către Ioan Vasiliu și Florin Topoleanu, care au făcut și prima comunicare în *Symposia Thracologica* 7, 1989, Tulcea, p. 276 – 277.

¹ Aducem și pe această cale mulțumirile noastre conducerii SNT – Gaze Naturale SA – Sucursala de Transport Gaze Naturale Mediaș, care a subvenționat întregul program de săpături de pe traseul conductei realizând prin aceasta nu numai salvarea materialului arheologic, ci și executarea unor cercetări exhaustive pe marele drum al magistralei.

² Punctele cardinale subliniate marchează poziția capului.

- m₃ - descoperit în S_{II}. Scheletul se afla în poziție decubit dorsal, cu brațele pe lângă corp, orientat NE-SV. În mare parte, oasele au fost deranjate de lucrările agricole. Pe brațul drept s-a păstrat o verigă de bronz. Parțial, mormântul a fost acoperit de un strat de pietre mici peste care se afla o platformă cu fragmente ceramice și material tegular din perioada romană (Fig. 5/1);
- m₄ - descoperit în S_{III}. Scheletul era bine conservat, așezat în poziție decubit-dorsal cu brațele pe lângă corp și orientat N-S. Lungimea scheletului măsura 1,60 m. Deasupra capului, în stânga, a fost depusă o placă de piatră mare și groasă, iar lângă ea, deasupra creștetului, fragmente ceramice de la două vase depuse ca ofrandă (Fig. 4/3);
- m₅ - distrus în totalitate de lucrările agricole;
- m₆ - descoperit în S_{IV} – Scheletul se afla în poziție decubit dorsal cu brațul drept așezat pe piept, iar cel stâng pe lângă coapse. Era orientat N-S și destul de bine conservat. La vârful piciorului drept s-a găsit un bulgăr mic de ocru roșu, iar la cel stâng a fost așezată o placă de calcar (27 / 17 cm). La 0,70 m distanță de la vârful picioarelor a fost depusă ofranda, alcătuită din două vase lucrate cu mâna: un castron și o oală (Fig. 4/4);
- m₇ - descoperit în aceeași secțiune cu m₅ și m₆. Distrus în cea mai mare parte de lucrările agricole. S-au mai păstrat *in situ* câteva oase de la bazin și picioare, precum și o parte din oasele brațului stâng;
- m₈ - descoperit în S_V. Scheletul era în poziție decubit dorsal, cu brațul stâng pe lângă corp, iar cel drept, mult îndoit de la cot, era așezat peste piept cu palma spre bărbie. De la genunchi în jos picioarele se depărtau. La vârful lor, în dreapta, era depusă ofranda: un castron și lângă el o piatră (20/18 cm). Tot în partea dreaptă a coastelor, un grupaj de trei oase de bovidu reprezintă resturile ofrandei de carne depusă (Fig. 5/2);
- m₉ - descoperit în capătul de sud al S_{VI}. Scheletul se afla în poziție decubit dorsal, cu brațul stâng peste bazin, iar cel drept pe lângă corp. Era orientat N-S și foarte slab conservat. La picioare a fost așezată o placă de piatră (30/26 cm) și o strachină lucrată cu mâna, de culoare cenușie, cu buza lată și evazată, acum în stare fragmentară;
- m₁₀ - s-a descoperit în zona nordică a S_{VI}. Pentru cercetarea lui s-a săpat o casetă de 2/1 m. Scheletul se afla în poziție decubit dorsal cu brațele pe lângă corp, orientat N-S. Foarte slab conservat. Sub partea stângă a craniului s-a descoperit un bulgăr mic de ocru roșu, iar în partea dreaptă a piciorului, câteva oase de bovidu argumentau depunerea unei ofrande de carne;
- m₁₁ - descoperit în capătul de nord al S_{VII}. Distrus aproape în totalitate de lucrările agricole. Existența lui a fost dovedită doar printr-un os de la picior și câteva fragmente ceramice de la vasul de ofrandă;
- m₁₂ - descoperit aproape de capătul de SE al S_{VII}. Scheletul se afla în poziție decubit dorsal, cu brațele pe lângă corp, orientat N-S. Foarte slab conservat. În partea dreaptă a vârfurilor picioarelor a fost depusă o piatră cu aspect triunghiular și cu o ușoară concavitate pe mijloc. În jurul ei erau câteva fragmente ceramice de la două vase lucrate cu mâna.

- m₁₃ - descoperit în aceeași secțiune – S_{VII}, în capătul de SV. Scheletul se afla în poziție decubit dorsal, cu brațele pe abdomen, orientat N–S. Lungimea scheletului – 1,16 m; foarte slab conservat. La capătul picioarelor, în partea stângă, era depusă o placă de piatră de formă dreptunghiulară, iar lângă ea s-au descoperit mai multe fragmente ceramice care provin de la două vase lucrate cu mâna;
- m₁₄ - descoperit în partea de N a S_{VIII}. Pentru cercetarea mormântului s-a săpat o casetă de 2 x 1,5 m pe latura de vest a secțiunii. Scheletul, în lungime de 1,70 m, era în poziție decubit dorsal, cu brațele pe abdomen. Bine conservat. La vârful picioarelor, în partea stângă, se aflau fragmente de la o oală lucrată cu mâna (Fig. 5/4);
- m₁₅ - descoperit în stratigrafia sudică al secțiunii S_{VIII}. Pentru dezvelirea scheletului s-a executat o casetă de 2 x 2 m. Oasele scheletului, deși foarte friabile, care au indicat o poziție decubit dorsal cu orientarea N–S. La vârful picioarelor, în partea dreaptă, a fost pusă o piatră cu aspect dreptunghiular, având în apropierea ei fragmente ceramice de la două vase lucrate cu mâna (Fig. 5/3);
- m₁₆ - descoperit spre capătul de est al secțiunii S_{VIII}. Scheletul era în poziție decubit dorsal, cu brațul drept pe lângă corp, iar cel stâng peste abdomen, orientat N–S și foarte slab conservat. Lungimea scheletului a putut fi măsurată la 1,56 m. Fără inventar.
- m₁₇ - situat la 3 m distanță față de m₁₆, spre extremitatea estică a S_{VIII}. Pentru cercetarea lui s-a realizat o casetă de 2,5 x 1,5 m. Partea superioară a scheletului a fost distrusă de lucrările agricole. S-au păstrat doar oasele de la picioare care indicau orientarea scheletului în direcția N–S. În partea dreaptă, de la vârful lor, a fost depusă o placă din piatră. Nu s-au găsit dovezi ale altui inventar.
- m₁₈ - descoperit în capătul de sud al S_{IX}. Scheletul răvășit și distrus în totalitate. A rămas *in situ* doar placa, de piatră, de la capătul gropii;
- m₁₉ - mormântul a fost distrus de lucrările agricole. Din schelet au rămas oasele de la un braț și craniul. Lângă resturile ceramice s-au găsit câteva fragmente de la un vas lucrat cu mâna. Rămășițele respective au putut da orientarea scheletului N–S. Amplasarea lui în secțiune se afla în jumătatea dinspre N;
- m₂₀ - a fost descoperit la 3 m spre N de la m₁₉. Înhumat, cu oasele depuse în poziție decubit-dorsal, cu brațele pe lângă corp și măsurând o lungime de 1,48 m. Orientarea lui era N–S. Distrus în mare parte de lucrările agricole. Fără inventar (Fig. 5/5);
- m₂₁ - era situat la 2 m spre N față de m₂₀. A fost distrus în totalitate de lucrările agricole;
- m₂₂ - s-a descoperit în capătul de sud al S_X. Scheletul era în poziție decubit dorsal cu brațele pe abdomen și orientat N–S. La vârful picioarelor, în partea dreaptă, au fost descoperite fragmente ceramice care aparțin la două vase: o oală și o strachină, ambele lucrate cu mâna. Totul se afla într-o stare de conservare foarte slabă;
- m₂₃ - era situat în vecinătatea nordică a mormântului m₂₀. Era marcat doar de câteva oase de la calota craniană. Restul a fost distrus de lucrările agricole;
- m₂₄ - spre capătul de nord al S_X, în stratigrafia peretelui de est s-au descoperit oase ale mormântului numerotat cu 24. Pentru cercetarea lui s-a realizat o casetă de 2 x 1,50 m. Cu toată friabilitatea oaselor, care se spulberau la periat, s-a putut face observația

asupra scheletului care era decubit dorsal, cu brațele pe lângă corp, orientat N-S. Era însoțit de inventar, alcătuit dintr-o sabie, așezată lângă brațul stâng și două vârfuri de lance, lângă umărul drept;

- m₂₅ - descoperit în extremitatea de NV a S_X. De la acest mormânt ni s-au păstrat doar câteva oase de la picioare;
- m₂₆ - descoperit în capătul de sud al S_{XI}. Scheletul a fost răvășit și distrus în totalitate de lucrările agricole. Fragmentele unui vas care provin de la o oală, depusă ca ofrandă, au rămas *in situ*;
- m₂₇ - s-a descoperit tot în zona de sud a S_{XI}, în stratigrafia peretelui de vest. Scheletul era în poziție decubit dorsal, cu brațele pe abdomen și orientat N-S. Inventarul, format din două vase tip oală, se afla la vârful picioarelor, în partea dreaptă. La un metru distanță de oasele craniului s-a găsit un alt vas, tot sub formă de fragmente, rămas *in situ*.

În completarea informației generale asupra situației descoperite, relatăm că aproape jumătate din gropile mormintelor au avut o adâncime de până la -0,5 m, fapt care a dus la distrugerea parțială sau totală a lor.

Descoperirile catalogate în paginile de mai sus, deși slab conservate și cu un inventar destul de redus și uniform, aduc noi informații cu privire la situația populației teritoriului istropontic, într-o perioadă destul de puțin cunoscută și încă ambiguă din punct de vedere al documentării arheologice.

Inventarul mormintelor este foarte sărac. Cele două vârfuri de lance, o sabie și un fragment de brățară nu constituie argumente certe asupra unei încadrări cronologice satisfăcătoare.

Încadrarea cronologică a necropolei descrisă mai sus ne este asigurată, însă, de factura și forma vaselor de ofrandă care au fost depuse în morminte. Practic, vasele ceramice descoperite se reduc la două forme: oale și castroane, fiecare formă înscriind mai multe variante.

De altfel, după tehnica de execuție, realizate din pastă grosieră amestecată cu pietricele și cioburi pisate ca degresant, dar cu pereții netezi și acoperite de slip, arse la o temperatură joasă, vasele descoperite în necropola de la Isaccea se încadrează în bine-cunoscuta cultură Bârsești - Ferigile³, devenind forme reprezentative ale acestor culturi.

Cele mai apropiate analogii cu formele ceramice descoperite în mormintele de la Isaccea le găsim în situl de la Celic-Dere⁴, aflat la numai 20 km distanță. O analogie care merge până la identitate și cu ritualul depunerii acestor vase de ofrandă în morminte, o găsim în necropola de la Ciucurova⁵.

Fenomenul apariției în lumea getică a acestor tipuri de vase, în formă de castron, cu pereții oblici, buza lată și evazată sau pur și simplu cu un aspect tronconic și oale cu pereții aproape drepți, bine netezi și decorați cu câte o bandă alveolată, amplasată aproape de gură sau chiar sub buză, întreruptă sau nu de apucători, plată sau în formă de butoni, a fost atribuit

³ Morintz 1957a, 219-226; Morintz 1957b, 117 - 132; Morintz 1958, 355-361; Morintz 1961, 201-207; Vulpe 1967; Vulpe 1970, 117-213; Vulpe 1979, 93-113.

⁴ Simion 1997, 247, fig. 6; Simion 2000, 80, fig. 8/8-9.

⁵ Simion 1995, 151-170.

de cercetătorul culturii Bârsești ca fiind produsul grupurilor culturale din Podolia⁶. O serie de studii asupra acestor tipuri de vase susțin ideea unor produse ale lumii ilire⁷ și nu scitice, cum le-a atribuit Sebastian Morintz.

În secolele VI – V a.Chr. aceste forme ne apar ca un produs al lumii getice, răspândite în tot arealul culturii Bârsești – Ferigile, dar și în afara acestui areal, ca de exemplu în necropola de la Gogoșu⁸ și mai ales în descoperirile de la Sanislău⁹, unde analogiile cu descoperirile noastre merg până la identitate. În toate studiile, ele sunt considerate ca forme comune de uz curent în viața cotidiană, dar le găsim în special folosite ca urne și mai ales ca vase de ofrandă. În descoperirile noastre de la Isaccea (Fig. 6-9), Cicurova și Celic-Dere capătă chiar o notă distinctă, ca tipuri de vase confecționate special pentru ofranda din morminte și le găsim de obicei în formații-perechi: un castron și o oală și mai rar ca ofrandă singulară. Ansamblul practicilor ritual-funerare pe care le-am întâlnit la mormintele din necropola de la Ciucurova ne-au determinat la vremea respectivă să facem o apropiere între aceste descoperiri cu cele din Republica Moldova, de la Alcedar și Climăuți¹⁰.

Noi nu excludem ipoteza că la această dată (sec. VI – V a.Chr), în lumea getică, practica ambelor rituri constituie un procedeu cunoscut, dar cel al inhumației nu este supus unor practici funerare așa de riguroase ca cele din necropolele de la Ciucurova și Isaccea, nu numai în ceea ce privește orientarea defunctului, cât mai ales în depunerea ofrandelor în morminte. Pe de altă parte, chiar și numărul de morminte, oarecum limitat, susține ideea că avem de-a face cu grupuri comunitare, nu prea mari, care au aceeași credință și aceleași rituri și ritualuri funerare. Ele trăiesc izolate de lumea getică sau îi găsim tolerați de aceștia în așezările lor, cum este cazul la Celic-Dere. Descoperirile de la Isaccea ne determină să avansăm ideea că aceste morminte aparțin unui grup de păstori migratori sau transhumanți care au venit din părțile de silvostepă ale Nistrului mijlociu (Podolia?)¹¹ și s-au stabilit în aceste părți de la Dunărea de Jos.

Armele sau uneltele metalice descoperite nu pot susține ideea existenței unui grup de războinici, ci doar a unor luptători în cadrul comunității respective.

⁶ Morintz 1957, 223 și urm., unde face o serie de analogii între descoperirile de la Bârsești și mormintele pe care le consideră de origine scitică din regiunea Niprului și Podolia.

⁷ Crișan 1969, 53 și urm.

⁸ Berciu, Comșa 1956, 171 și urm. și figs. 143, 144 și 156.

⁹ Nemeti 1982, 115-144.

¹⁰ Șcerbakova, Kașuba 1990, 117-119; Borziak, Levinski 1990, 50-54.

¹¹ Diversitatea descoperirilor din Podolia și zona Nistrului Mijlociu deschide posibilitatea unor studii comparative de mai mare amploare, pentru a se putea realiza o partajare între grupurile culturale locale și prezența sciților vechi. În acest sens, vezi: Levițki 1995, 147-178; Levițki, Demcenko 1995, 41-53 cu bibliografia citată; Levițki 1998, 28-59.

Bibliografie

- Berciu, D., Comșa, E. 1956, *Săpăturile arheologice de la Balta Verde și Gogoșu 1949 – 1950*, Materiale 2, 251-489.
- Borziac, I., Levinski, A.N. 1990, *Cimitirul plan de la Saharna – Solonceni de la Climăuții de Jos*, IMFAN 3, 50-54.
- Crișan, I.H. 1969, *Ceramica geto-dacă*, București.
- Morintz, Seb. 1957a, *Săpăturile de la Bârsești. Raport preliminar*, Materiale 3, 219-226.
- Morintz, Seb. 1957b, *Novaia galsttatskaia grupa v Moldave*, Dacia, N.S. 1, 117-132.
- Morintz, Seb. 1959, *Săpăturile de la Bârsești*, Materiale 5, 355-361.
- Morintz, Seb. 1961, *Săpăturile de la Bârsești*, Materiale 7, 201-207.
- Nemeti, I. 1982, *Das späthallstattzeitliche Gräberfeld von Sanislău*, Dacia, N.S. 26, 115-144.
- Levițki, O. 1995, *Investigațiile arheologice de la Trica, r. Edineț, R. Moldova*, în *CAAN-T*, 1, 247-278.
- Levițki, O. 1998, *Considerații asupra monumentelor funerare din perioada hallstattiană târzie pe teritoriul Moldovei*, Revista Arheologică 2, Chișinău, 28-59.
- Levițki, O., Demcenko, T. 1995, *Pameatniki skijskoi arhaiki na territorii Moldovy*, Drevnosti Stepnoga Pričernomor'ja i Kryma 5, Zaporož'e, 41-53.
- Simion, G. 1995, *Das Gräberfeld von Ciucurova*, Thraco-Dacica 16, 1-2, 151-170.
- Simion, G. 1997, *Le site de Celic-Dere. Interprétations ethno-culturelles et implications dans la chronologie du Hallstatt final*, în *Premier Age du Fer aux Bouches du Danube et dans les régions autour de la Mer Noire, Actes du Colloque international, Tulcea – 1993*, BiblIP-A 2, 231-252.
- Simion, G. 2000, *Tombes tumulaires dans la nécropole de Celic-Déré*, în *Premier Age du Fer aux Bouches du Danube et dans les régions autour de la Mer Noire, Actes du Colloque international, Tulcea – 1993*, BiblIP-A 2, 69-82.
- Šcerbakova, I.T., Kašuba, M.T. 1990, *Dva novih Kulturno-cronologičeskikh gorizonta na posade drevnerusskago gorodišča Alcedar*, în *Problemi istorii i arheologhii Nijmego Podnestrovia*, Belgorod-Dnestrovskii, 117-119.
- Vasilii, I., Topoleanu, Fl. 1989, *Necropola de la Isaccea (sec. VI-V î.e.n.)*, SympThrac 7, Tulcea, 276-277.
- Vulpe, Al. 1959, *Cimitir din prima epocă a fierului la Ferigile*, Materiale 5, 363-372.
- Vulpe, Al. 1967, *Ferigile. Monografie arheologică*, București.
- Vulpe, Al. 1959, *Archäologische Forschungen und historische Betrachtungen über des 7. bis 5. Jh. im Donau-Karpatienraum*, MemAntiq 2, 117-213.
- Vulpe, Al. 1979, *Cu privire la cronologia grupului cultural Ferigile*, Danubius 8-9, 93-122.
- Vulpe, Al., Popescu, E. 1972, *Contribution à la connaissance des débuts de la culture géto-dacique dans la zone subcarpauque Vâlcea – Argeș (La Nécropole tumulaire de Tigreni)*, Dacia, N.S. 16, 75-111.

Une nécropole des VIe – Ve siècles av. J.-C. à Isaccea

Résumé

La recherche scientifique de la nécropole a été fait en 1987 en régime de fouille de sauvegarde pour créer un front de travail sur la magistrale du gasoducte entre : « Russie et Turquie et autre pays ». La nécropole était située sur au versant du voisinage Sud du Danube, tout près de l'antique Noviodunum (aujourd'hui à proximité de localité Isaccea), considéré à ce moment-là comme un des principaux gués de passage du grand fleuve.

Dans la superficie fouille (voir : le plan de l'image, la figure 2), ont été découvertes 27 tombes, toutes avec le rite de l'inhumation, en majorité détruites, partiellement ou à peu près entièrement par le labourage fait antérieurement (en profondeur) pour le plantage des arbres fruitiers. Les squelettes étaient en position decubitus-dorsale, les bras à côté du corps et plus rarement, un bras au-près du corps et un bras sur l'abdomen ou la poitrine. Dans un seul cas, le squelette avait toutes les deux bras sur l'abdomen. Leur orientation était N-S ou NE-SV, sans manifester une certaine préférence pour l'orientation de la tête vers le N ou vers le S.

Dans la majorité des tombes, l'inventaire était constitué d'une pierre d'aspect plat et un ou deux vases, en général: une écuelle et un pot ou un grand broc avec anse. Quelques tombes ont eu aussi une offrande de chair. L'inventaire évoqué était mis aux pointes de pieds. Dans un seul cas celui-ci se trouvait au-dessus du crâne et toujours à une seule tombe (m₂₄), ont été aussi déposées latéralement des armes de fer: deux lances et un sabre.

Les vaisseaux céramiques déposés comme offrande sont les seuls éléments de la datation des tombes découvertes. Selon technique d'exécution – le groupe de la céramique grossière, les murs nivelés et passés par un bain d'engobe – et selon leurs formes (voir : fig. 6-9), les vaisseaux découverts s'inscrivent dans l'espace de la culture Bârsești – Ferigele et s'encadrent dans les limites de la chronologie des VIe – Ve siècles av. J.-C.

Les pratiques funéraires constituées dans les tombes de cette nécropole, différents de celles du monde geto-dace qui pratiquait spécialement l'incinération, ainsi que les études dédiées à la céramique modélé Bârsești – Ferigele qui lui attribue une origine « Podoliane », ont déterminé l'auteur de ce rapport considérer le groupe de tombes de la nécropole ci-dessus mentionnée étranger au rite getique. Il avance l'idée que les tombes d'ici peuvent être attribuées à une petite communauté des nomades au transhumants qui ont effectué une migration des régions de sylvo-steppe du moyen-Nistru ou supérieur (Podolia), déterminés par l'impact de certains changements naturels ou des forces sociales.

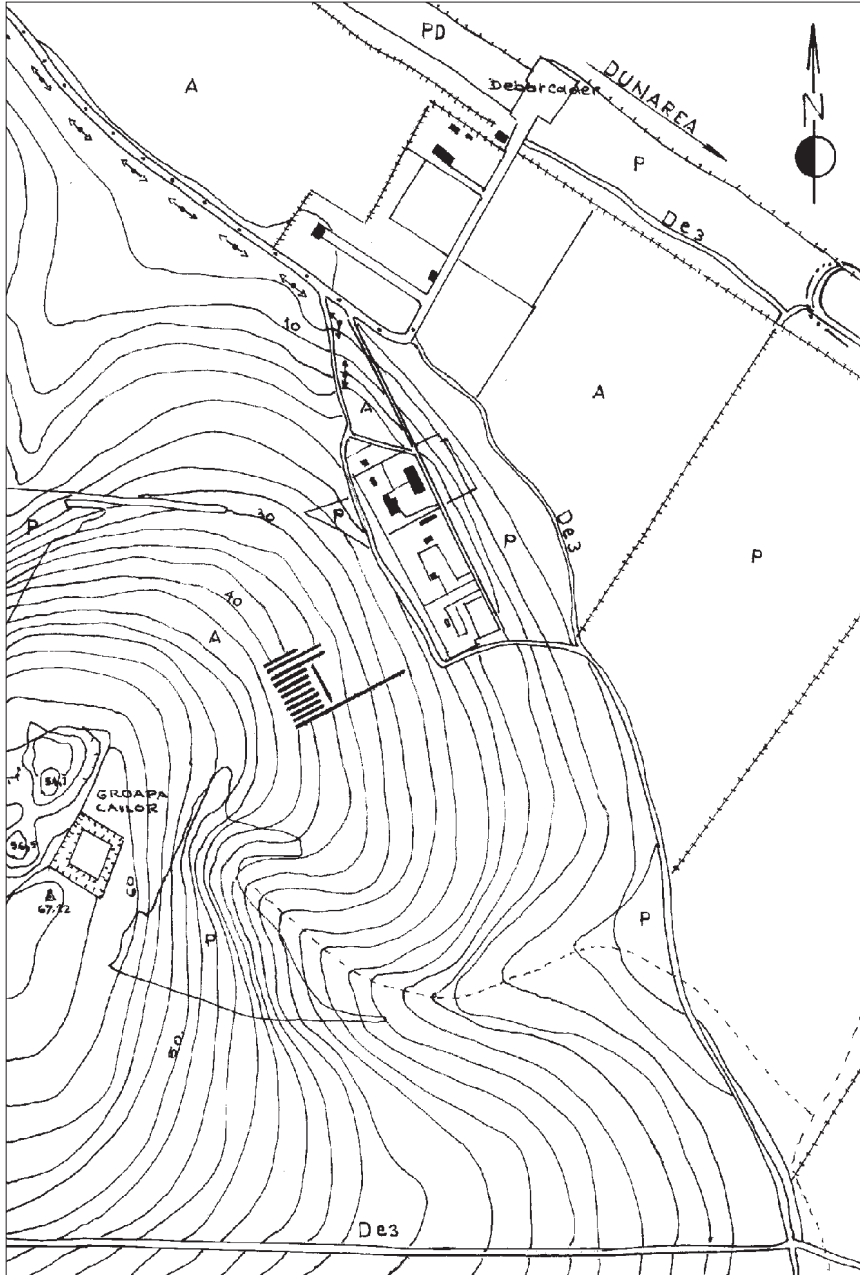

Fig. 1. Schița topografică a zonei necropolei de la Isaccea (sec. VI - V a.Chr.)
 Fig. no 1. L'esquisse topographique de la zone de la nécropole d'Isaccea
 (VIe - Ve siècles av. J.-C.)

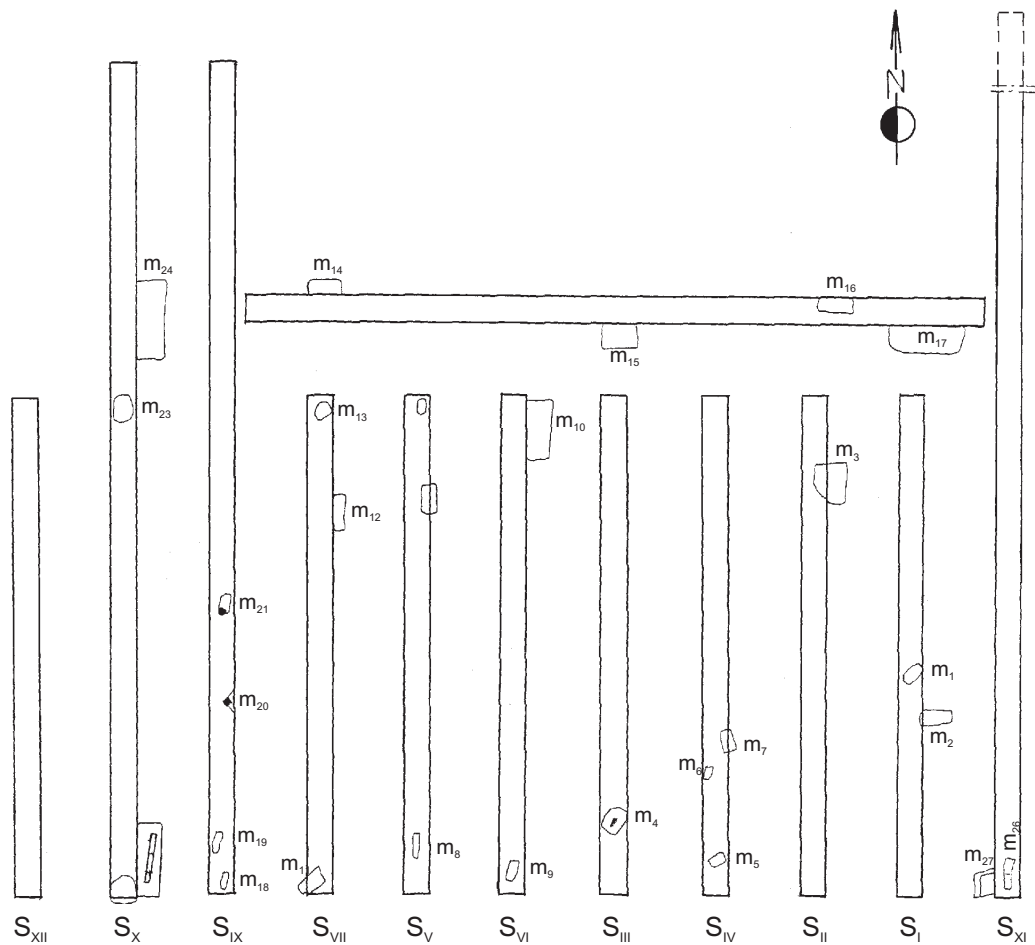

Fig. 2. Planul săpăturilor arheologice de la necropolă din Isaccea (sec. VI - V a.Chr.)
 Fig no 2. Le plan des fouilles archéologiques de la nécropole d'Isaccea (VIe - Ve siècles av. J.-C.)

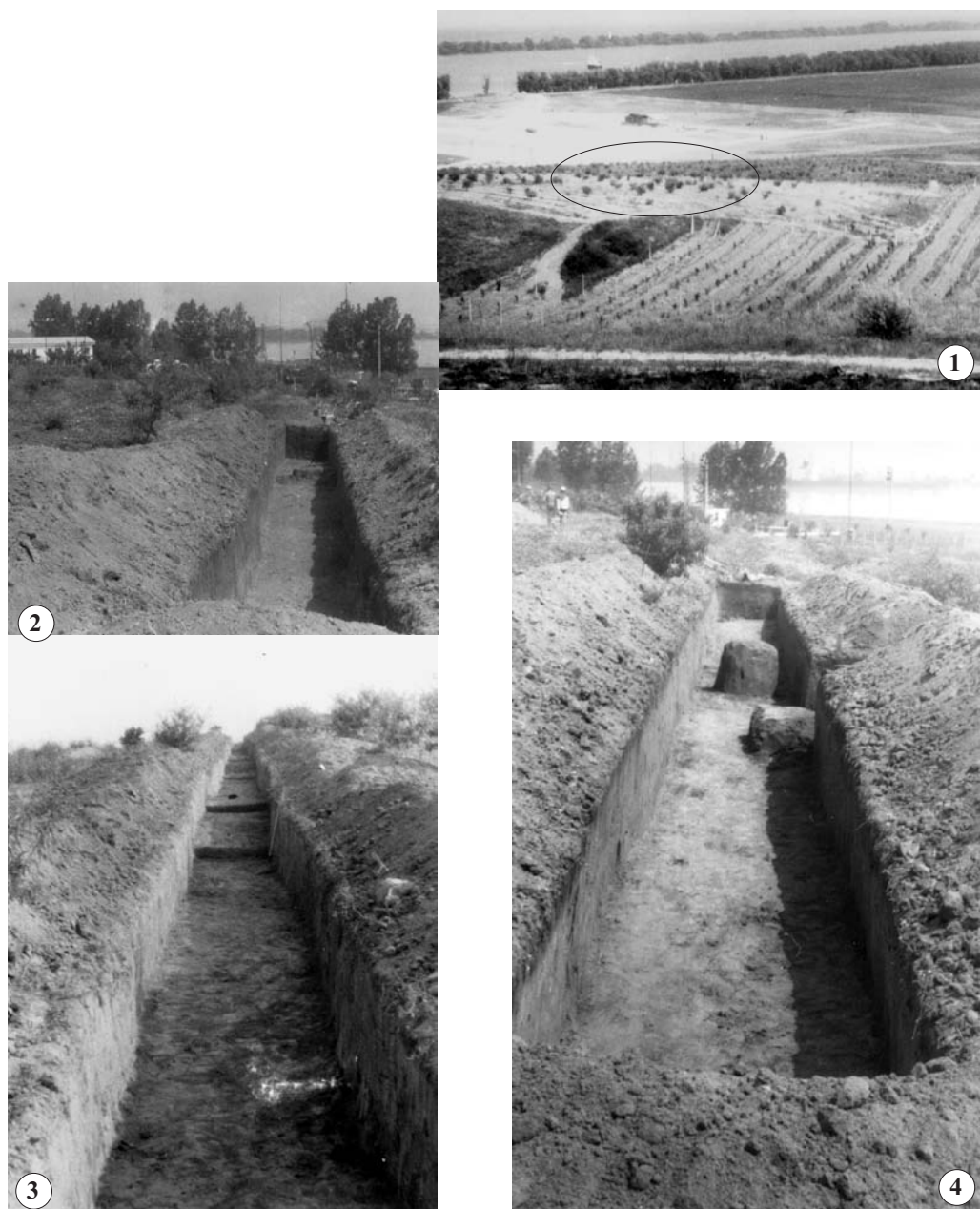

Fig. 3. Aspecte ale zonei și ale secțiunilor cercetate. 1 - vedere generală;
 2 - secțiunea SII; 3 - secțiunea SXI; 4 - secțiunea SI.
 Fig. no 3. Les aspects de la zone et des sections fouillées. 1 - vue générale;
 2- la section SII; 3- la section SXI; 4- la section SI.

Fig. 4. Aspecte ale mormintelor: 1 - mormântul m₁; 2 - m₂; 3 - m₄; 4 - m₆.
Fig. no 4. Tombes de la nécropole d'Isaccea: 1- le tombe m₁; 2 - m₂; 3 - m₄; 4 - m₆.

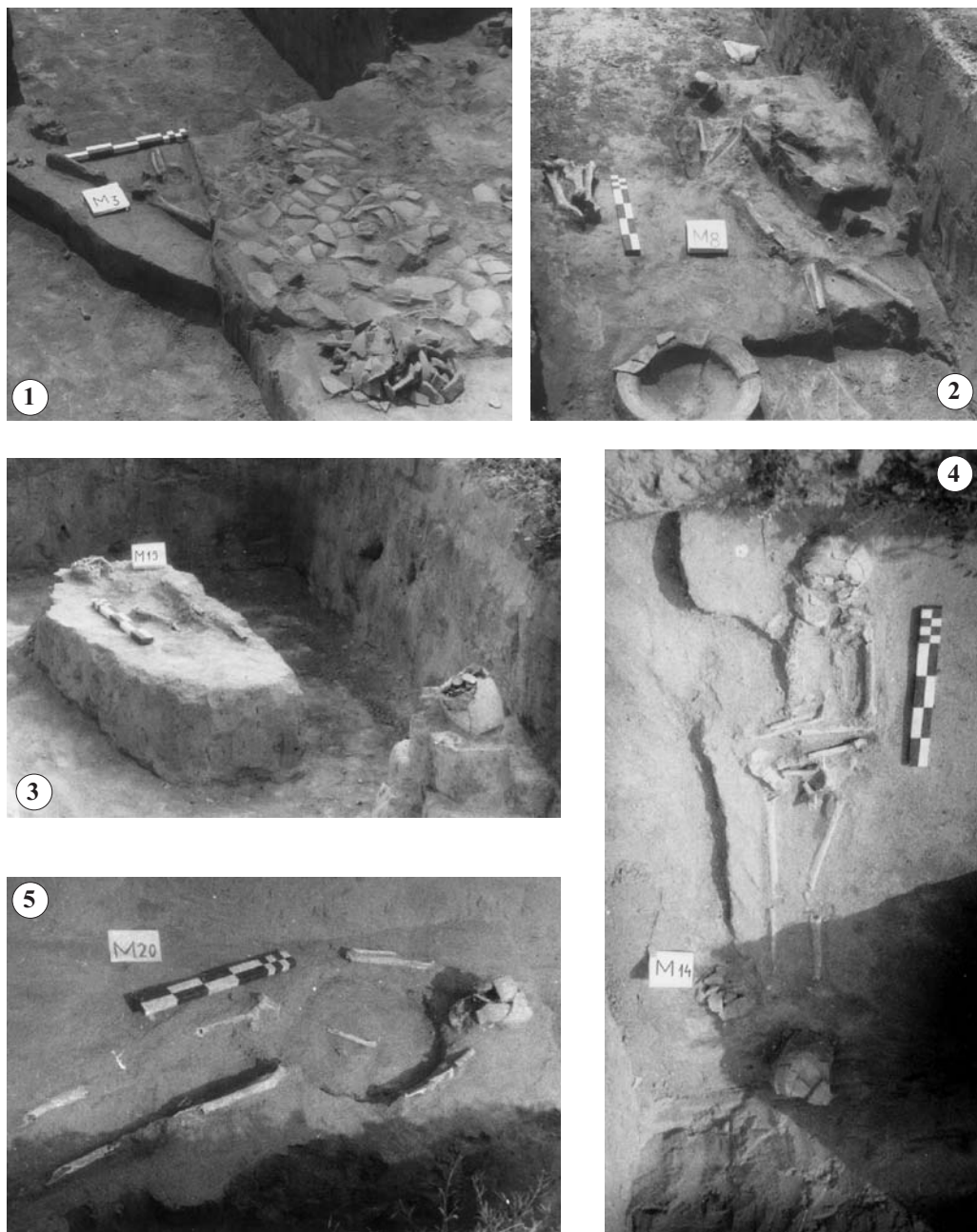

Fig. 5. Mormintele: 1 - m₃; 2 - m₈; 3 - m₁₅; 4 - m₁₄; 5 - m₂₀.
 Fig. no 5. Les tombes: 1 - m₃; 2 - m₈; 3 - m₁₅; 4 - m₁₄; 5 - m₂₀.

Fig. 6. Vase tip castron descoperite în mormintele din necropola de la Isaccea
Fig. no 6. Vases en forme de soupière découvertes dans les tombes de la nécropole d'Isaccea.

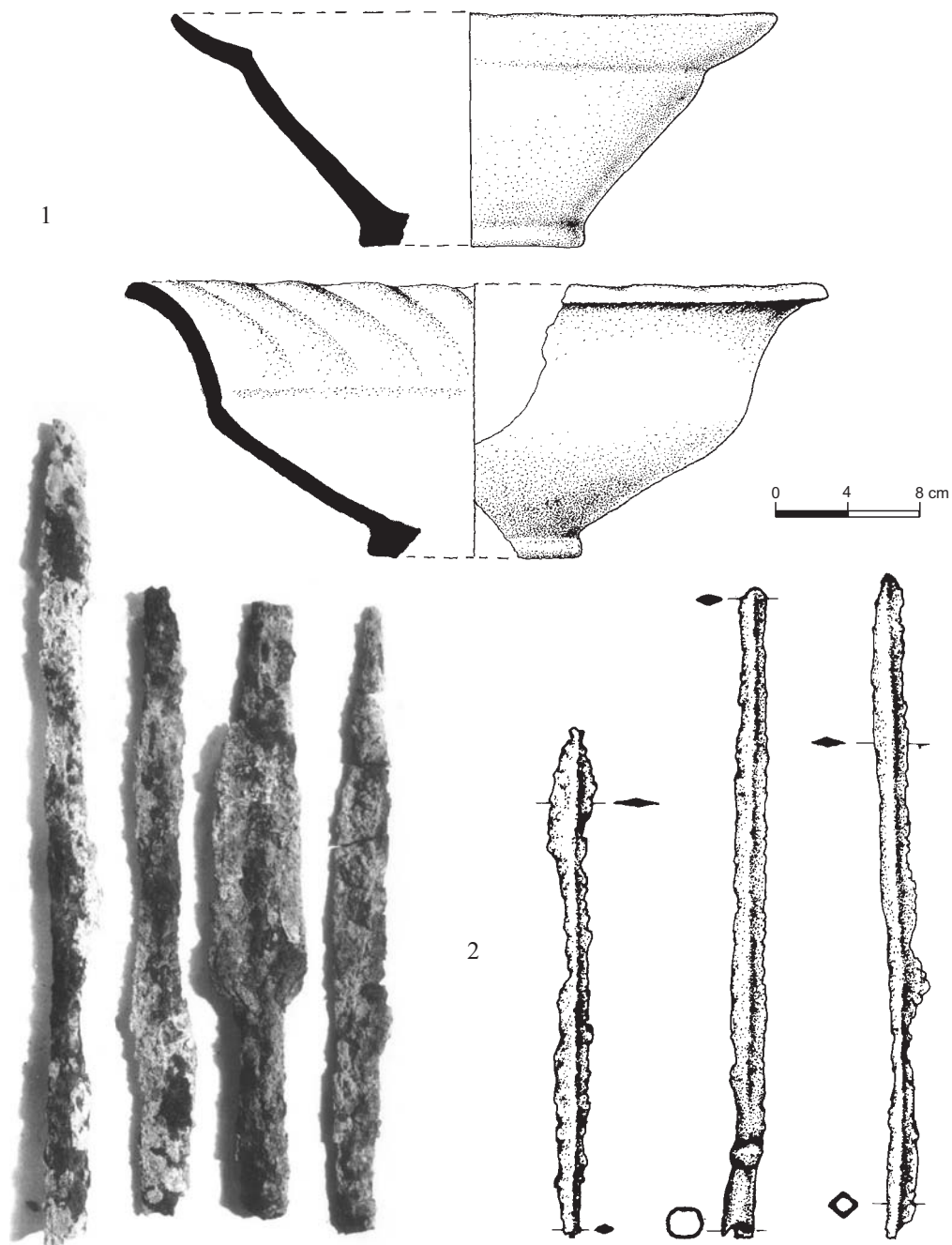

Fig. 7. 1 - Tipuri de castroane; 2 - Arme din fier: sabie și vârfuri de lance
 Fig. no 7. 1. Formes de soupières; 2 - Armes de fer: sabre et pointes de lance

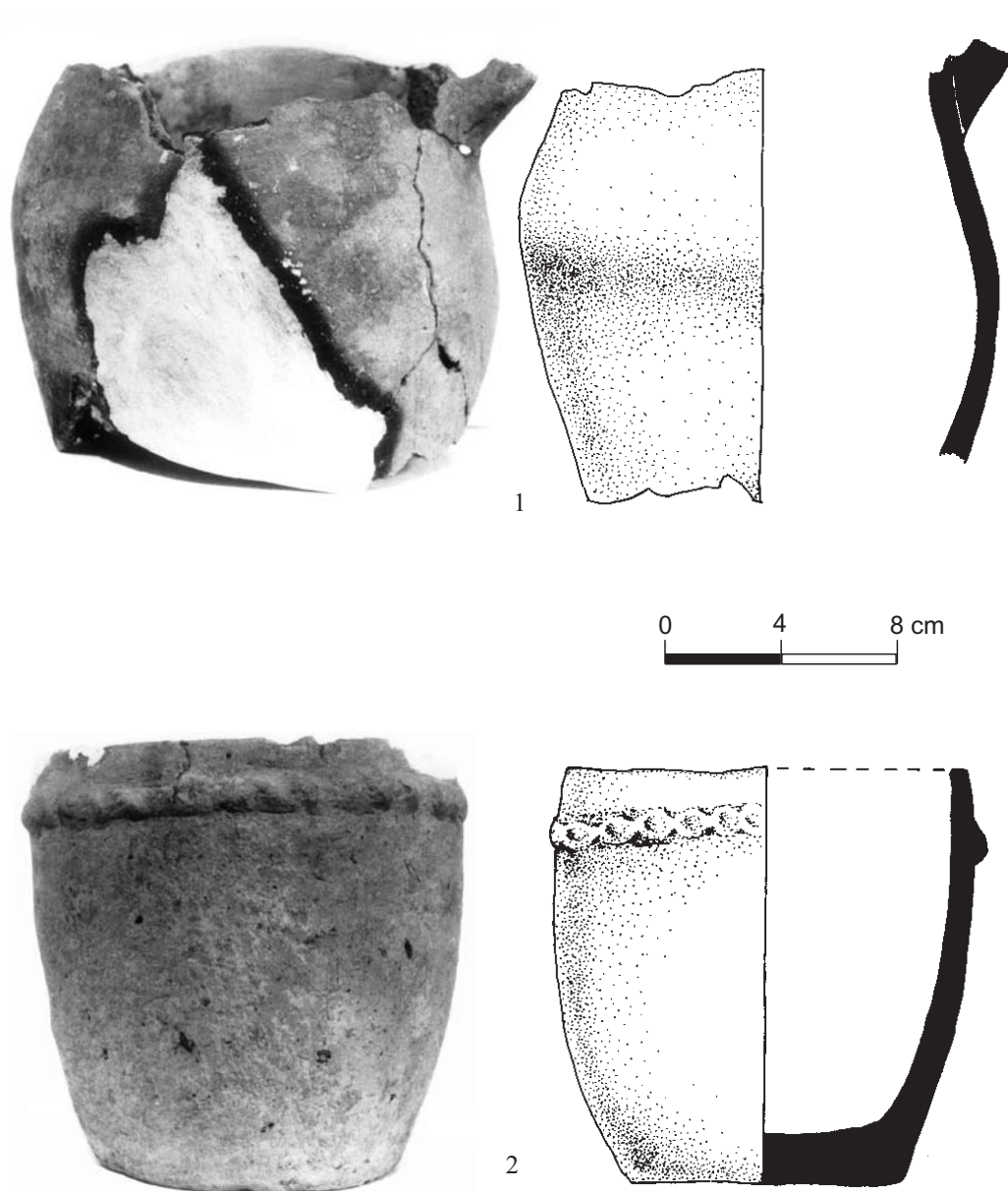

Fig. 8. Tipuri de vase: 1 - cană cu toartă; 2 - oală decorată cu bandă alveolată
Fig. no 8. Types de vases: 1 - broc à anse; 2 - marmite décorée en bande alvéolaire

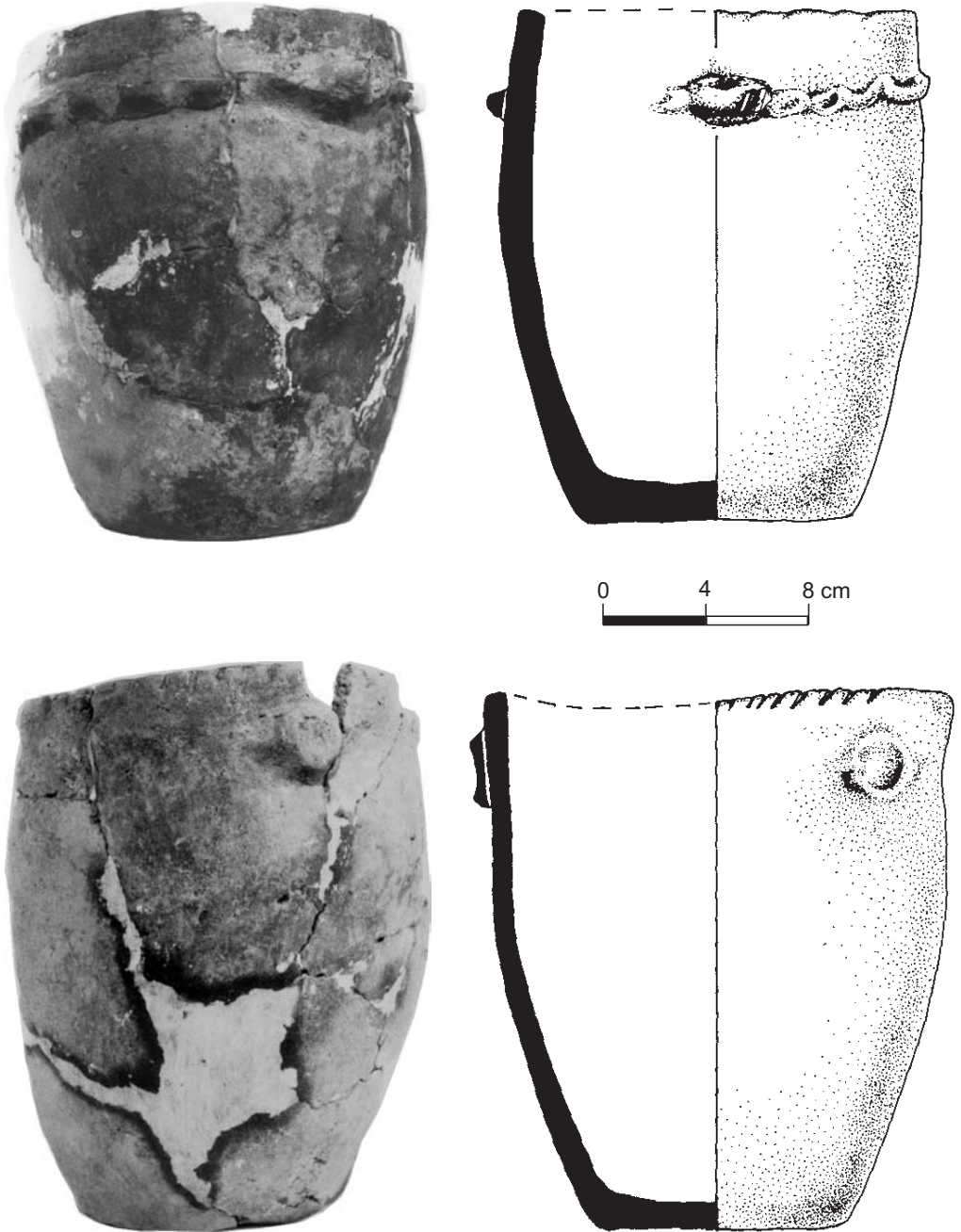

Fig. 9. Oale tip sac descoperite în mormintele din necropola de la Isaccea
Fig. no 9. Marmites de type sac découvertes dans la nécropole d'Isaccea